

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae. In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-
clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-
phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De dilatio[n]e supplitij & patie[n]tia dei. Cap. 29

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

- Hic per Niniuen figuratur moderna ecclesia, in qua vniuersum exuperat mēdā-
cium, & quæ tota intrinsecis diuisionibus est dilacerata, quod est signū propriæ
subuersionis, quia omne regnum in se diuisum desolabitur. Effundetur autem san-
guis Christianorum sicut humus & corpora eorum sicut stercora. Sed & argētū
eorum & aurum eorum non poterit liberare eos in die iræ domini: Inebriabitur
nāq; terra eorum sanguine & humus eorum adipe pinguium, quia dies ultionis
donū, annus retributionis iudicij, scilicet ē hoc tempore quo perpetratur crudelis
& cōtinua sanguinis effusio.
- Lucæ. 11. X § Vltimo apostolus commemorat vitia luxuriæ per sydera errantia, que
Matt. 12. principaliter clericos luxuriosos, p̄sertim religiosos in mūdo apostatātes repre-
Sopho. 1. sentant, templum quippe est luxuria & comestationibus plenum. Quinimō nō so-
Esaia. 63. lum clericus, sed etiā vniuersus laicus, totusq; ecclesiæ populus est luxu plenus. Oēs
Iudæ. 1. feræ vtriusq; sexus homines, ē quibus ceu viuis lapidibus ecclesia constat, corda
2. Mach. 6. sua in luxuria enutriunt. De qua fornicaria ecclesia inquit dominus: Dicite quo-
Iacob. 5. niam ipsa non vxor mea, & ego non vir eius, auferat fornicationes suas à facie sua
Osee. 2. & adultera sua de medio vberū suorū, ne forte expoliā eā nudā, & filiorū suorū nō
Hierē. 15. miserebor, quoniam filij fornicationū sunt. Et alibi: Nudauī fœmora tua, & ap-
Hierē. 23. paruit ignominia tua, adulteria tua, & hinnitus tuus, scelus fornicationis tuę. Væ
Osee. 4. tibi Hierusalem, id est, ecclesiæ. Heu inquam verificata modo videntur prophe-
tica præconia, quod adulterijs repleta est terra, omnesq; fornicantur neq; cessant
quoniam spiritus fornicationis decepit eos. Quoniam creber fit luxus inter mor-
tales atq; inuerecundus, exprimi nequit, quisnam enumerare potest fornicatio-
num genera, adulteria manifesta, incestus impudicos, stupra illicita, raptus iniu-
rios, ac vitia Sodomix horrenda: terram quidem polluunt in fornicationibus,
& maleficijs suis. Quocirca modernis ecclesiæ membris (quæ nos Christianifideles
sumus) Apostolus scribit hæc verba: Omnino auditem inter vos fornicatio, & ta-
lis qualis nec inter gentes. Fugite igitur fornicationem, omne enim aliud pecca-
tum extra corpus est, qui autem fornicat, in corpus suū peccat. Et infra: Fornica-
tio autē & omnis immunditia nec nominetur in vobis. Omnis em̄ fornicator nō ha-
bet hæreditatē in regnō Christi. Mortificate ergo mēbra vestra.
- Ephē. 5. i. § XI § Ecce ob fornicationem nostram dei iudicium nobis imminet. For-
1. Cor. 5. 6. nicatores em̄ & adulteros iudicabit deus. Qui in Ezechiele ad ecclesiam moder-
nam ait: Multiplicasti fornicationes tuas, ideo iudicabo te iudicij adulterorū, &
Ezech. 16. dabo te in manus inimicorum, qui destruent lupanar tuum, & demolient prosti-
bulum tuū, & desines fornicari. Et infra: Reuelabitur ignominia fornicationum
Ezech. 23. tuarū, scelus tuū & fornicationes tuæ fecerūt hæc tibi, quia oblitus es mei, & proie-
cisti me post corpus tuū, tuq; portabis scelus tuū & fornicatiōes tuas, & auferam
Osee. 7. scelus de terra. Item in Osea: Omnes adulterantes sunt quasi clibanus succensus à
coquente, expādā super eos rete meū, & quasi volucrem cœli detrahā eos, cæ-
dam eos secundum auditionem cœtus eorū. Væ eis quoniam recesserūt à me, va-
stābuntur quia præuaricati sunt in me.
- Apoc. 14. 18 XII § Ob fornicationem præterea nostrā timēdus est grauis ecclesiæ casus.
Apoca. 2. Nam scribit cœlestis Secretarius: Cecidit cecidit Babylon, quia de vino iræ
fornicationis eius biberunt omnes gentes. Angelus quoq; ad ecclesiā fornicariam
ait: Balaam docebat edere & fornicari: Item mulier Iezabel docet & seducit ho-
mines fornicari. Et dedi illi tempus, vt pœnitētiam ageret, & non vult pœnite-
re à fornicatione sua. Ecce ego mittam eam in lectum & qui mechantur cum ea,
in tribulatione maxima erunt nisi pœnitentiam egerint, & dabo vnicuiq; vestrū
secūdum opera sua. Quamobrem dominus ecclesiam clementer exhortatur di-
cēs: Tu fornicata es cum amatoribus multis, tamen reuere ad me, & ego susci-
piam te. Rursus ad Christianos: Nūc repellāt procul fornicationem suā, & habi-
tabo in medio eorum. Ergo abstinemus nos à fornicatione, & à passione desi-
derij, ne nobis (prout apostolus Iudas cōcludit) procella tenebrarū, id est, tempe-
stas pœnarum cōseruetur in æternum.

¶ De dilatione supplicij & patiētia dei. Cap. XXIX.

Vifs

§.ca.19. v. q. 3.
ad ca. 28

Vis per supraproxima decem capitula, cum clericorum, tum laicorum delictis, restat inuestigare causas, cur deus tam diu prauaricatorum punientium supplicium differat, & cur homines maligni & deum non timentes, tam prosperos habeant successus, ac diuurna, longaque dei patientia abutentes, & de futura eorum calamitate incuriosi, deum expectant, vt eum diutius sustinerit, quod nec nunc suam diuinam dispensationem circa eos alteret, dicentes: Quia deus benignus & misericors est, patiens & multae misericordiae, & praestabilis super malitia. Scio enim quia tu deus clemens & misericors es, patiens & multae miserationis, & ignoscens super malitia. Non ponderant verba dei ad Catharinam Senensem, dicentis: Ego non offero misericordiam hominibus, vt ea abutantur, ac me diutius offendant, sed vt se cum ea tueantur à malitia dissoluti, & ab inordinata mentis confusione. Nam ipse sapientissimus dominus spiritum suum differt & referuat in posterum. Qui ait: Abscondam faciem meam ab eis, & considerabo nouissima eorum. Et alibi. Cogito super vos cogitationes pacis, & non afflictionis, vt dem vobis finem & patientiam, & inuocabitis me & viuuetis. Propterea expectat dominus, vt misereatur nostrum, & ideo exaltabitur parcens nobis, quia deus iudicij dominus. Et si peccator centies faciet malum, tamen per patientiam expectatur.

§.ca.17. §.5

§.c.15. §.41

& j.c.35. §.11

§.c.27. §.15

& j.c.61. §.3

§.c.15. §.21

& §.c.7. in prin.

& j.c.

30. §.8. in fi.

I § Hinc Augustinus ait: Plerosque incredulos miserationis dei patientia longa peccare facit intrepidus, quia deum non arbitrantur suorum peccatorum ultorem. Contra quos sapiens inuehit, dicens. Ne dixeris, peccaui, & quid mihi accidit triste? altissimus enim est patiens redditor, de propiciato peccato noli esse sine metu, neque adicias peccatum super peccatum, & ne dicas, misratio domini magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur. Misericordia enim & ira ab illo cito proximant, & in peccatores respicit ira illius, non tardes contra ad dominum, & ne differas de die in diem, subito enim venit ira illius, & in tempore vindictae disperdetur. Sicut fortis egredietur dominus, & clamabit super inimicos suos, dicens: Tacui, semper filii, patiens fui, sed parturiens loquar, dissipabo & absorbebo simul, desertos faciam montes & colles. At idem Apostolus O homo existimas, quod tu effugies iudicium dei: an diuitias bonitatis eius & patientiae & longanimitatis contemnis? ignoras quoniam benignitas dei ad poenitentiam te adducit, id est expectat. Secundum autem duriciam tuam, & impoenitens cor, thesaurizas tibi iram in die irae & reuelationis iusti iudicij dei, qui reddet unicuique secundum opera eius, quasi dicat, si non egeris poenitentiam ad patientiam dei tam longam, tanto terribilius punieris, quanto longius es expectatus. Et infra. Deus volens ostendere iram, & notam facere potentiam suam, sustinuit in multa patientia vasa irae apta in interitum.

§.ca.26. §.5

& j.c.53. §.7

§.c.28. §.12

j.c.35. §.3. &

j.c.31. §.7

j.ca.54. §.2

j.c.31. §.8

II § Propheta quidem inquit: Deus tetendit arcum suum, & posuit me quasi signum ad sagittam. Nam iusto iudicio dominus mittet plagas in renes, vt nostram puniat libidinem, ideo sequitur: Misit in renibus meis, scilicet luxuriosis, filias pharetrae suae, per filias intelliguntur plagae & sagittae dei, quae custodiuntur in pharetra, veluti filiae à matre. Pharetra igitur est patientia dei, sagittae vero sunt plagae, arcus autem est iudicium dei, qui in Iob dicit: Arcus meus in manu mea instaurabitur. Hinc Psalmista inquit: Arcum suum tetendit, & parauit illum, & in eo parauit vasa mortis, sagittas suas ardentibus effecit. Et infra: Dedit mihi metuentibus te significationem, vt fugiant à facie arcus. Nam fortes & egregij pugnatore tendunt arcum, & vtraque manu fundis saxa iaciunt & dirigunt sagittas. Et quanto magis arcus tenditur & intensatur, tanto grauius percutit sagitta. Ita ultio diuina, quanto amplius prolongatur iudicium, tanto grauius condemnabit impoenitentes. In ciuili namque lege habetur: Quanto quisque plenior indulgentiam est expertus, eo grauiorem poenam merebitur, quia tanto grauiora sunt peccata, quanto diutius infelicem animam detinent alligata. Ad hoc Valerius: Lento gradu ad vindictam sui diuina procedit ira, tarditateque supplicij grauitate compensat. Et Lactantius: Quanto serius, tanto vehementius omnipotens

§.ca.21. §.14 &

j.c.30. i. pti.

Psa. 118. l. la-
mech.

Cat. c. 49

Iohel. 2

Ionae. 4

Pro. 29

Deute. 32

Hiere. 29

Esa. 30

Eccles. 8

Aug. de do-
Chria. lib. 4

Eccles. 5

Esa. 42

Rom. 2

Roma. 9

Thren. 3

Iob. 29

Psal. 7

Psal. 59

1. paral. 12

ff. ad syl. l. si

qs in graui.

de colue. c. si

Vale. lib. 1.

Lactan. li. 1.

DE DILATIONE SVPLICII &c.

potens deus mercedem sceleris exoluet. Experiētia nempe docet, quo altiori ex loco saxū labitur, eo serius in imum deuenit, sed naturaliter eo grauius ledit. Ideo altissimi iudicis sentētia sua grauitate in imum inferni peccatores deprimat. Hinc dicitur: Sagittæ tuæ acutæ, populi sub te cadēt. Item: Sagittæ potētis acutæ: Et intēdit arcum suum donec infirmētur: Sicut viuētēs, sic in ira absorbet eos. Et: Sicut sagittæ in manu potentis, ita filij excussorum. Item Cato: Indulget fortuna

Pfal. 44. 57.

Pfal. 119.

Pfal. 126.

Cato.

2. Mach. 6

5. Bir. 8

23. q. 1. paras.

tus.

Pfal. 80.

Seneca in

Trage. 2. ad

Lucillum

Pfal. 49.

Pfal. 49.

Luca. 12

23. q. 4. qd

faciet cū ca.

sequē.

ff. de pennis

l. aut facta. §

fi.

Luc. 9. in fi.

2. Petri. 3

Pfal. 102

Sap. 11

III § Ecce peruersi in affluenti eorū prosperitate indies maiori laborāt periculo: Etenim multo tempore non sinere peccatoribus ex sententia agere, sed statim vltiones adhibere, magni beneficij est indicium. Nam quos deus misericorditer corripere vult, nō expectat patiēter quousq; dies iudicij venerit, ne eos in penitudine peccatorum puniat: his autem, qui nulla modestia grauātur vehementer formidādum est, ne deus, parcens eis in præsenti improuisus adueniat, & nō compunctos durius damnet. Nam secūdum Augustinū nihil est infelicius foelicitate peccātium, qua pœnalis nutritur impunitas, & mala volūtas velut interior hostis roboratur. Deus quippe in præsenti seculo cōcedit reprobis hominibus prospera quæ appetūt: sicut peritus medicus desperatis egris omne quod defiderat, porrigit. Hinc est illud: Dimisi eos secūdum desideria cordis eorū, ibunt in adinuentiōibus suis. Homines itaq; sentiētes sibi ex voto succedere, arbitrātur licitum quicqd egerint, nec de futuro dei iudicio cogitant. Cōtra quos Seneca: Nemo cōfidat nisiū secundis. Adem: Noli huic trāquillitati cōfidere, in momento mare euertitur, eodē die vbi luserūt, nauigia absorbētur.

III § Nimis autem sero aperiuntur oculi multorum in tribulatione eorū qui ante tentationes dormitabant. Nō em̄ omnes consequūtur pœnitentiā iuxta illud: Multiplicatæ sunt tribulationes eorum, postea accelerauerunt. Porro deus peccatori dicit: Tu odisti disciplinam, & proiecisti sermones meos retrorsum, si videbas furem currebas cum eo, & cum adulteris portionem tuam ponebas, os tuum abundauit malitia, & lingua tua concinnabat dolos: sedens aduersus fratrem tuum loquebaris, & aduersus filium matris tuæ ponebas scandalum, hæc fecisti & tacui. Idcirco peccator dicit animæ suæ: Tu habes multa bona posita in annos plurimos, requiesce, comede, bibe, epulare: dixit autem illi deus: Stulte hac nocte animam tuam repetunt à te, quæ autem parasti cuius erunt? & vos similes hominibus expectantibus dominum suum. Estote igitur parati, quia qua hora non putatis, filius hominis veniet. Quod si dixerit seruus ille in corde suo: moram facit dominus meus venire, & cepit percutere seruos, & ancillas, & edere & bibere & inebriari: & veniet dominus serui illius in die qua non sperat, & hora qua nescit: tunc diuidet eum, partemq; eius cum infidelibus ponet. Ille autem seruus qui cognouit voluntatem domini sui, & non se præparauit, & non fecit secūdum voluntatem eius, plagis vapulabit multis. Nempe sicut quandoque ob paucorum peccata plures puniuntur, sic quandoque ob multorum transgressionem plectuntur pauci.

V § Et licet in paucis vel singularibus hominibus cōtumacia est statim punienda, vt eorum exemplo cæteri terreatur, & ad pœnitentiam prouocentur, tamen potissime multitudo delinquentium diu per patientiam ad pœnitentiam expectatur. Sic Samaritani Christum non recipientes, ad pœnitentiam sunt expectati, vt Christo prædicante ad veram fidem conuerterentur. Quia ad corrigēdam populi multitudinem nōnunquam amplius prodest clemētia diuturna, q̄ repentina disciplina, seu vindicta: præsertim vbi non maius in mora timetur periculum. Ad hoc apostoli Petri dictum: Non tardat dominus promissionē suam sicut quidā existimāt, sed patienter agit propter vos, scilicet peccatores, quos ad pœnitentiā expectat, nolens aliquos perire, sed omēs ad pœnitentiā reuerti, adueniet autem dies domini, vt fur, in quo cœli magno impetu transient, elementa vero calore solūtur: propter quod fatagite immaculati inueniri in pace, & domini nostri Iesu Christi longanimitatem salutem arbitremini, quoniam dominus longanimis est & multum misericors, Et miseretur omniū, quia omnia potest, & disti.

§. ca. 7. §. 7.

& j. eo. §. 5.

j. c. 33. §. 2

j. c. 31. §. 3

De trāquillitate animi.

§. c. 15. §. 25.

& j. c. 30. §.

4.

§. c. 28. §. 1.

§. c. 17. §. 9.

& j. c. 33. §. 7

§. c. 17. §. 23.

& j. c. 31. §. 6

§. c. 15. §. 20

& j. c. 40. in

prin.

§. c. 25. §. 4.

& j. c. 30. §. 8

§. c. 15. §. 16.

& j. eo. §. in

prin.

§. eod. §. 4.

in fi. & j. ca.

38. in prin

j. c. 36. §. 1

j. c. 63. §. 1

§. ca. 21. §. 2.

& j. c. 30. in

prin.

§. c. 17. §. 24

& j. c. 31. §. 6

j. c. 51. §. 6

§.eo. §. 3. & & dissimulat peccata hominum propter pœnitentiã usq; ad præfinitũ tempus. Sap. 15
 §.eo. §. 7. & Ad quem Sapiens rursus inquit: Tu autem deus noster suavis & verus es patiens, Iohã. 7
 §.c. 47. §. 1. & in misericordia disponens omnia. Quocirca Iesus fratribus incredulis, ab eo
 §.c. 27. §. 5. requirerentibus, vt manifestaret se ipsum mundo, respondit: tempus meum nondũ
 aduenit, tempus autem vestrum semper est paratum. s. ad recipiendum supplici-
 um, quia meum tempus. s. inferendi supplicium nondũ impletum est.

VI § Nunc sequitur quid Christus Birgittæ de patientia dei, & de dilati- 1. Bir. 5. & 19
 one supplicij reuelauerit, dicens: Iustitia clamat vindictam, misericordia tamen & c. 23. & 33
 §.c. 21. §. 7. dicit parcendum, nunc autem propter preces matris meæ, & omnium sanctorũ & c. 45. & 56
 & §.eo. §. 9. & adhuc ita misericors sum & patiens, quod mittere eis volo verba quæ de ore meo
 §.c. 36. in pr. processerũt, & offerre eis misericordiam meam. Si recipere voluerint, placabor,
 §.c. 26. §. 4. sin autem, sentiet iustitiam meam, fluuius ardentissimus fluet in os eorum. Et in-
 & §.eo. §. 8. fra: Qui patiens est, ab omnibus contemnitur, sic ego propter patientiam meam
 nimis videor ab hominibus fatuus esse, ideo ab omnibus contemnor. Sed v̄ eis,
 cum ego ostendero eis iudicium meum post talem patientiam. Et infra: Nec iu-
 dicium facio sine misericordia, ideo adhuc semel mitto mundo misericordiam
 meam, si autem noluerint audire, tanto s̄perior sequetur iustitia. Et infra: Cur
 §.c. 1. §. 2. & propheta tam longe vaticinati sunt de futuris: quia deus voluit verba primo in-
 §.c. 31. in pr. notescere, deinde venire opera, vt imperiti ad fidem erudirentur, sic nunc verba
 §.eo. §. 8. mea prius debent annuntiari, postea cum venerint opera, euidentius credetur eis.
 §.c. 30. §. 2. Et infra: Ego patienter suffero hominem vsq; ad nouissimum punctũ, quia pater
 & iudex sum, tamen puniam, si non emendauerint se peccatores.

VII § Vterius Chrũs in Birgitta: Licet verba charitatis meæ scripta sunt, 2. Bir. 17. &
 & portari debet in mundũ, nõ tamen vim habere poterũt anteq; in lucẽ plenariã c. 28
 §.c. 17. §. 16. venerint. s. p̄ seueritatẽ plagarũ. Et infra: Nunq; de ore meo, q̄ sum veritas, falsi- Iohã. 14
 & §.c. 31. §. 3. tas procedit, quia oĩa quæ loquutus sum p̄ prophetas, vel alios amicos meos, aut
 corporaliter, aut sp̄ualiter perficient. Et si aliqua obscura tradidi, sic erat iustitia, vt
 consiliũ meũ occultaret aliquantulũ à malis, quasi diceret, vt bonis occasiõẽ ex-
 pectandi, seu bene operandi daret, ne à timore propter incertitudinẽ tẽporis desi-
 steret si certo tpe in sinuaret periculũ futurũ. Rursus Chrũs ait: Plurima etiã pro-
 missi, quæ tamen à p̄sentibus ob ingratitudinẽ subtracta sunt. Et nõ est sine causa
 q; post verba nõ statim sequuntur opera. Nõ em̄ statim postq; Moses loquutus est

§.c. 15. §. 16. Pharaoni, signa sequuta sunt, vt duritia Pharaonis ostenderet, ac paciẽtia dei ap- Rom. 9
 §.ca. 30. §. 8. pareret. Nam deus per Mosen cõminatus est Pharaoni pestẽ & interitũ. Inter- Exo. 9. 11.
 §.ca. 41. §. 8. uallo interiecto interijt omne primogenitum à primogenito Pharaonis vsq; ad
 primogenitũ ancillæ. Subiungit Christus in Birgitta: Siquidẽ aratru à bobus tra-
 hitur, tñ secundũ voluntatẽ regẽtis regis, sic verba mea secundũ voluntatẽ meam
 vadũt. Ego em̄ scio quõ terra est disposita atq; colẽda. Dicite ergo, fiat voluntas
 tua. Et infra: Tanta est paciẽtia mea, nisi prius inimici mei percusserint, nõ per-
 cutiã ego, tũc vero percutiunt, qñ gloriant de peccato, & optant in statu peccati

§.c. 22. §. 11. permanere. Cũ igit sic cõpleta fuerit eorũ malitia, tunc vox in exercitu meo cla- 4. Bir. 95
 §.eo. §. 5. & mabit dicẽs: Percute nũc, & tunc gladius s̄ueritatis meæ cõsumet eos. Et infra, Ezech. 9
 §.c. 49. §. 14. Ego perficiã dũ mihi placuerit, veruntamẽ quæ promiserã, nõ præteribo, quã Bir. regla. 31.
 §.c. 19. §. 17. & §.c. 36. §. 3. & §.c. 34. §. 2. us per paciẽtiã patienter paciẽtiæ fructũ expecto. Itẽ deus pater ad filiũ ait: Tu
 videris eis dormiẽs, qñ eos pateris impunitos, tũc ipsi miseri interficiunt te à cor-
 dibus suis, ne regnes in eis, quãuis immortalis es. Ego sum ille qui nũc loquor, qui
 in Iordano & monte clamaui: Hic est filius meus dilectus. Ad hoc Sapiẽtis con-
 fert eloquiũ: Quia non cito profertur cõtra malos sententia, absq; timore villo fi-
 lij hominũ perpetrant mala. Item hos qui te deũ nesciunt, in audaciam. s. peccan-
 di traducis, vt pote per tuam paciẽtiã.

§.eo. §. 6. & VIII § Præterea sancta Maria ad Birgittam: Nunquid à multis (inquit)
 §.ca. 31. §. 14. neglectus est deus: qui tantũ adhuc ostẽdit & exhibet verba misericordiæ suæ.
 Nõ aut oĩa perficient simul magis nunc q̄ prius. Nã anteq; veniret diluuiũ, prius
 admonerat & expectabatur populus ad pœnitentiã. Sed iustitia dei exigit, vt in-
 gratitudo populi ostendat, & misericordia dei manifestet, populusq; futurus tan-

DE PROVOCATIONE AD PENITENTIAM

to magis humilietur. Ideo Christus nō statim post reuelationē facit iustitiā suā; Nam verba reuelationū prius debēt crescere vsq; ad plenā maturitatē, tunc effectum suū in mūdo producēt. Et infra: Multa dicta sunt tibi, quæ nō statim perficientur, sed verba custodiri debēt ad præfinitū tēpus. Nā deus ostendit Moyfi plurima quæ nō cōpleta sunt vna hora: sic David lōgo tēpore ostēsus fuit rex, anteq; peruenit ad potestātē, ideo amici dei expectēt paciētē, & nō atredientur in operando: quod em̄ differtur nō aufertur, tamen si spes quæ differtur, affligit animam, si autē desideriu cōpleatur, delectat animam. Expecta ergo dñm & viriliter age, & dicas: Salutare tuū expectabo dñe, quoniā nō cōfundetur qui expectant dñm, qui paciēs est, & multæ misericordiæ & verax. Sequitur in Birgitta: Si cōfiliū dei certo sciretur tēpore, tūc aliqui propter præscitos casus cōtrarios turbaretur, sicut ex tã dio à desiderio, & feruore suo desisterēt. Mitto autē nūtiū meū regi, tã propter eos q nūc sunt præsentēs, q̄ propter eos q nōdum sunt nati.

IX § Catharinæ deniq; Sen. nōnulla de diuina paciētia sunt reuelata à deo dicēte: Peccatores ad pœnitētiā expecto cū misericordia, qui pro suis iniquitatibus viuī ab inferno deglutiedī essent, illos tamen fructibus terræ nutrio, solis calore foueo, cœlesti motu cōseruo, quasi diceret, qui solē meū oriri facio sup bonos & malos, & pluo sup iustos & iniustos. Itē peccatores in rebus ac delictis tēporalibus sustineo, iustos etiā pro eisdē peccatoribus ad me clamātes audio. Ne pe sancti tum in cœlis, tū in terris suas orationes ad deū pro nobis peccatoribus cōtinue fundūt, quē admodū eidē Cath. reuelatū extitit. Ne autē sedulæ sanctoꝝ preces frustrētur, ne etiā paciētia dei despiciatur, igitur in hoc ipso pœniteamus & indulgentiā dñi suis lachrymis postulemus, humiliemusq; illi animas nostras, ac dicamus, vt secūdū volūtatem suā faciat nobiscum misericordiam suā, vt sicut cōturbatū est cor nostrū in superbia & peccatis, ita de nostra humilitate & pœnitentiā gloriemur. Interim equidē angelica cohors differt executionem diuinā vltionis, donec deo recōciliemur.

De prouocatione ad pœnitētiā, Cap. XXX.

Lenta profecto et moderatio pietasq; benigna nostrū potissime reditum quærit, ac nos extensa sua bonitate cupit saluari. Si autē in peccatis fordescētes adeo duri colli sumus vt ad dei expectationē non cōuertamur, tūc vltērius altissimus facilliter nō miserebitur nostri. Ex quo itaq; ad dei paciētiam & diurnā indulgiōnē pro nostri emēdatione & vitæ melioratiōe nō laboramus, neq; pœnitere curamus, oportet prædicare in nomine Christi pœnitentiā euāgelicā & remissionē peccatoꝝ in omēs gētes. Siquidē ex suprascriptis patet, ecclesiā in suis mēbris fornicatā esse cū amatoribus multis.

I § Quā quidē ecclesiā deus om̄ipotēs cōminatione futuræ & propinquæ plagæ multiphariæ prouocat ad pœnitētiā dicēs: Emulare & pœnitētiā age, ecce ito ad ostiū & pulso. Rursus in scriptura veteris legis inqt: Reuertimini à vijs vestris pessimis & custodite præcepta mea, sicut misit ad vos in manu prophetarū. Quotiescūq; em̄ homo pœnituerit, dedit ei dñs virtutē resistēdi, scilicet peccatis, quia paciēs est dñs ergo pœniteamus, & indulgētiā eius postulemus, humiles expectemus cōsolationē eius, & liberabit nos de afflictionibus inimicoꝝ nostrorū. Itē Ecclesiasticus: Si pœnitētiā nō egerimus, incidemus in manus dñi, qui dedit pœnitētibus viā iustitiæ. Ideo cōuertere ad dñm & relinque peccata tua, reuertere ad dñm, & auertere ab iniustitia tua, nō demoreris in errore impioꝝ, ante mortē cōfiteri, magna est misericordia dñi, & propitiatio illius cōuertētibus ad se. Amplius itaq; bonū est, vt correptus manifestet pœnitentiā, Pœnitimini ergo & cōuertimini vt deletur peccata vestra. Itē in Esaia: Si reuertamini, & q̄escatis, salui eritis. Et infra: Reuertere ad me qm̄ redemi te. Nūc igitur q̄ redēpti sumus à dño, reuertamur. Itē: derelinquat impius viā suā, & reuertatur ad dñm & miserebitur eius quoniā multus est ad ignoscēdū.

II § Præterea in Hieremia dicit dominus: Reuertere ad me & ego suscipiā te. Cōuertimini filij reuertētes, & sanabo auersiones vestras. Idem: Cōuertimini ad me, & ego cōuertar ad vos, conuertimini de vijs vestris malis. Et infra: Confortasaini,

5. Bir. 12.
 8. Bir. 4
 1. Reg. 16.
 ff. de arbi. 1.
 quis.
 Prouer. 15
 Psal. 26.
 Gene. 49.
 Esaia. 49
 Psal. 85.
 8. Bir. 48
 Cath. Se. c
 80.
 Mat. 5. in fi.
 Ca. Se. 15. &
 ca. 49. & ca.
 86. & ca. 43.
 cū similibus
 Judith. 8
 Di. 93. diaco
 ni. in fi.
 Luca. 24
 Hier. 3.
 Apoca. 3
 4. Reg. 17
 Judith. 5. 8.
 Eccle. 2.
 Eccle. 17
 Eccle. 20
 A. 10. 3
 Esa. 50. 44.
 Esa. 51. & 55
 Hier. 3. te.
 Hier. 3. 4

8. in proce.
 §. 5. & §. ca.
 7. §. 5. & j. c
 33. §. 8. & j. c
 44. §. 10
 j. c. 32. §. 10.
 8. eo. §. 6
 j. c. 36. in pr.
 §. c. 17. in fi.
 & §. c. 5. §. 4
 & j. c. 34. §. 2
 §. c. 29. §. 2.
 §. c. 29. §. 5.
 & j. eq. §. 3.
 §. c. 15. §. 18.
 §. c. 28. §. 10
 & j. ca. 37. in
 prin. & j. c.
 43. §. 7
 §. c. 17. §. 25
 & j. c. 35. §. 13
 §. c. 28. in fi.
 §. c. 15. in fi.
 §. c. 1. §. 5. &
 j. eo. §. 6
 j. ca. 45. §. 3.
 §. c. 28. §. 12.
 & j. eo. §. 5.
 j. c. 41. in pr
 fortasaini,